

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Culemborg in beweging 2025-2030
Portefeuillehouder:	M. Peters
Datum college besluit:	15 april 2025
Behandelend ambtenaar:	Fons van den Dries
Registratienummer:	GZDGCB1328868/1926557

Inleiding

Sporten en bewegen staat in Culemborg bij veel inwoners en organisaties al goed op de agenda. Wat echter nog ontbreekt is een sport- en beweegbeleid waarin de gewenste richting door de raad is vastgelegd. Bij de totstandkoming van zowel het herijkt lokaal sportakkoord II als het Gezond Actief Culemborg plan werd dit door maatschappelijk partners in de stad gemist. Daartoe is het beleidsplan *Culemborg in beweging 2025-2030* opgesteld.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' (GZDGCB1328868/1943763) vast te stellen.

Argumenten

1.1 *Met het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' wordt een samenhangende domeinoverstijgende visie vastgesteld op het gebied van bewegen.* Een verbinding van beweegbeleid met zorg en welzijn is essentieel voor het bevorderen van een gezonde leefstijl, voor het verbeteren van de algehele gezondheid van de bevolking en voor het verminderen van de druk op de gezondheidszorg. Lichaamsbeweging wordt gezien als een preventief middel voor diverse gezondheidsproblemen met als gevolg dat er maatschappelijke kosten bespaard kunnen worden. Met de vaststelling van het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' worden verbindende samenhangende beleidskeuzes gemaakt op het gebied van gezondheidspreventie en bewegen.

1.2 *Met het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' worden – mede op basis van de eerste opgedane ervaringen - de prioriteiten bepaald voor een duurzame beweegprogrammering tot 2030 gebaseerd op slimme verbindingen in de wereld van zorg-welzijn-sport.* In het afgelopen jaar zijn de eerste ervaringen opgedaan om te komen tot een duurzame beweegprogrammering van de gezonde leefstijl als een van de maatregelen in het kader van een effectieve gezondheidspreventie in Culemborg. Beweegaanbieders (sportverenigingen en sportondernemers) zijn hierin een belangrijke partner en integraal beweegbeleid vraagt om een sterke succesvolle verbinding tussen

beweegaanbieders met de domeinen onderwijs, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden. Dit betekent dat beweegaanbieders direct betrokken worden bij de beweegprogrammering van de gezonde leefstijl en dat er sterke en toekomstbestendige beweegaanbieders nodig zijn waarbij de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is. Dit betekent ook dat de sportvereniging ondersteund wordt bij het verder ontwikkelen van een sterke basis en het opzetten van beweegprogrammering die toegankelijk is voor iedereen (ongeacht hun lidmaatschapsstatus). De rijksopdrachten onder meer aan de gemeente Culemborg zoals verwoord in de landelijke akkoorden GALA/IZA/WOZO/hervormingsagenda jeugd – mede ondersteund door de raadsmotie 'Naar een integraal sport- en beweegbeleid' - hebben een eerste pilotmatige aanzet gegeven voor een uitvoeringsprogramma. Mede op basis van de eerste opgedane ervaringen worden in het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' de bouwstenen bepaald voor een duurzame beweegprogrammering gebaseerd op slimme verbindingen in de wereld van zorg-welzijn-sport.

1.3 Met het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' is het mogelijk om inhoudelijk regie te voeren op het realiseren van de beweegambities van het rijk, de gemeente, de maatschappelijk partners. In het herijkt Lokaal Sportakkoord II verwoorden de maatschappelijk partners onder meer dat zij willen inzetten op een effectieve goede ondersteuningsstructuur van beweegaanbieders met clubkadercoaching/verenigingsondersteuning en bij willen dragen aan de doelen van het Gezond Actief Culemborg plan. Ze benoemen dan in het bijzonder het tegengaan van eenzaamheid, het aanpakken van overgewicht, het verminderen van het valrisico bij ouderen, het bevorderen van gezondheid en het werken aan een sterke sociale basis. In het Gezond Actief Culemborg plan verwoorden de maatschappelijk partners onder meer dat zij de beweegprogrammering inzichtelijk en laagdrempelig en (online) toegankelijk willen maken, de beweegprogrammering voor kwetsbare groepen - die veelal (nog) geen aansluiting vinden bij het reguliere beweegaanbod - willen versterken zodat iedereen mee kan doen ter bevordering van kansengelijkheid. In zowel het herijkt Lokaal Sportakkoord II als het Gezond Actief Culemborg plan wordt in de planvorming verwoord om verder gebruik te maken van alle functieprofielen uit de Brede Regeling Combinatiefuncties (beweegcoach, buurtsportcoach, clubkadercoach, verenigingsondersteuner). Met de vaststelling van het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' wordt invulling gegeven aan de beweegambities van het rijk, de gemeente, de maatschappelijk partners en de wenselijke inhoudelijke regie om meer Culemborgers te faciliteren in het starten van een duurzame beweegloopbaan.

Kanttekeningen

1.1 Het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' draagt bij aan het bereiken van de ambitie dat in 2040 75 procent van de Culemborgers voldoende beweegt waarbij het niet mogelijk is om vooraf te bepalen hoeveel een specifieke actie bijdraagt aan de geformuleerde ambitie. In het Nationale Preventieakkoord (een voorloper van de huidige rijksakkoorden GALA/IZA/WOZO/hervormingsagenda jeugd) van 2018 is de ambitie opgenomen dat in 2040 zeker 75 procent van de Nederlanders voldoende moet bewegen. Deze ambitie is onveranderd van kracht. Dit vraagt om een samenhangende set aan complexere programmatische interventies op rijksniveau aangevuld op gemeentelijk niveau. Het is wel mogelijk om de resultaten te monitoren. Het is niet mogelijk om vooraf te bepalen hoeveel een specifieke actie bij gaat dragen aan de geformuleerde ambitie. Dit betekent dat we het aantal unieke deelnemers aan de Culemborgse beweegactiviteiten bijhouden en dat we aan de hand van de landelijke periodieke gezondheidsmonitor vanuit GGD/CBS/RIVM 'het aantal sporters' en 'het aantal personen aangesloten bij sportvereniging' bijhouden (via <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/sport-en-cultuur>). Een direct causaal verband tussen een afzonderlijke interventie en een beweegwinst in de landelijke periodieke gezondheidsmonitor is zowel vooraf als achteraf niet vast te stellen. Tevens is een verdere causale doorvertaling van een afzonderlijke interventie naar gezondheidswinst in termen van 'het verkleinen van gezondheidsverschillen' niet mogelijk. De verwachting is natuurlijk wel dat deelname aan een beweegactiviteit voor alle deelnemers een individuele beweegwinst en persoonlijke gezondheidswinst oplevert (en daarmee bijdraagt aan de geformuleerde ambitie).

1.2 De acties binnen het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' worden mede afgestemd op de beschikbare financiële middelen vanuit de rijksoverheid. Mocht er een bijstelling komen in de beschikbare rijksmiddelen op 1 januari 2027 dan volgt er een bijstelling van het uitvoeringsprogramma. In het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' is geformuleerd waar we mee bezig zijn en wat we programmatisch verder gaan doen. De financiële dekking van meerdere acties is gebaseerd op de inzet van rijksmiddelen binnen de rijksregeling Brede Specifieke Uitkering. De rijksverleningsperiode van de Brede Specifieke Uitkering is 1 januari 2023 – 31 december 2026. Onderdeel daarvan is een specifieke regeling genaamd de Brede Regeling Combinatiefuncties die vanaf 2010 onafgebroken aan de gemeente Culemborg is verleend. In het beleidsplan is het volgende benoemd: 'Mocht binnen de financieringsperiode 2025-2026 de rijksoverheid een nader besluit nemen om de hoogte van de gemeentelijke bekostiging van de Brede Specifieke Uitkering te wijzigen (naar beneden bij te stellen) dan volgt er ook een passende wijziging in de uitvoering van dit beleidsplan.' Het beleidsplan heeft ten alle tijden een budgettair neutrale dekking in de gemeentelijke meerjarenbegroting maar de uitvoering is mede afhankelijk de beschikbaarheid van rijksmiddelen (in het bijzonder na 1 januari 2027).

Kosten, Baten, Dekking

Het beleidsplan 'Culemborg in beweging' kent een planperiode van 2025-2030. In het beleidsplan is opgenomen dat er financieringszekerheid is tot 31 december 2026 en dat dit verband houdt met het feit dat de financiering mede verbonden is aan de rijksregeling Brede Specifieke Uitkering en het feit dat deze rijksregeling een looptijd heeft tot 31 december 2026.

De rijksregeling Brede Specifieke Uitkering is opgebouwd uit meerdere - in het verleden separate - regelingen die enerzijds tot een samenhangend programmakader zijn gebouwd en anderzijds nog steeds – vanuit de rijksoverheid - een separate financiële verantwoording vragen. De separate regeling Brede Regeling Combinatiefuncties maakt onderdeel uit van de rijksregeling Brede Specifieke Uitkering en wordt reeds vanaf 2008 aan de deelnemende gemeenten verstrekt. De gemeente Culemborg neemt vanaf 2010 deel aan de betreffende regeling Brede Regeling Combinatiefuncties.

Personele en/of Juridische gevolgen

In het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' is opgenomen om het scenario te onderzoeken om de bedrijfsvoering en opdrachtverstrekking van de activiteiten van de combinatiefunctionarissen te verzelfstandigen. Dit met het oog op het fiscaal-juridische leerstuk van 'schijnzelfstandigheid'. Daartoe is een eerste quickscan uitgevoerd op basis waarvan duidelijk is dat de huidige handelwijze in eerste aanleg legitiem is binnen de aangescherpte handhaving. In tweede aanleg wordt nader bepaald wat de meest toekomstbestendige robuuste governance is voor wat betreft de bedrijfsvoering en het werk van de combinatiefunctionarissen, in het bijzonder welke voordelen/nadelen/kansen/bedreigingen een vorm van verzelfstandiging biedt.

Communicatie en Burgerparticipatie

Het beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' is op 27 januari 2025 ter consultatie - met een begeleidend schrijven - aangeboden aan de maatschappelijke partners in de stad. Tevens is het beleidsplan ter consultatie besproken in een workshop in de eerste manifestatie van het Gezond Actief Culemborg plan op 19 maart 2025.

Bijlagen:

1. Beleidsplan 'Culemborg in beweging 2025-2030' (GZDGCB1328868/1943763)

2. Verslag van beeldvormende raadsvergadering op 20 maart 2025 (GZDGCB1328868/1946519)

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB1328868/1926557

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. Het beleidsplan Culemborg in beweging 2025-2030 (GZDGCB1328868/1943763) vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 26 mei 2025.

De griffier

De voorzitter

D. van der Harst

.....